

Traanoog Jerome

OOK BIJ KONIJNEN: OUDERDOM KOMT MET GEBREKEN

Tekst: Ilse Pos, Regionaal Voorlichtingsbureau Konijnen

Een dwergkonijn haalt tegenwoordig wel 12 jaar, een groot konijn als de Vlaamse Reus een jaar of 6. Huiskonijnen worden steeds ouder omdat baasjes zich steeds beter realiseren wat een konijn nodig heeft om lang en gezond te leven. Niet alleen letten zij op de voeding van het konijn, maar zij gaan – gelukkig – ook steeds vaker naar de dierenarts om de ziekten en kwaaltjes van hun konijnen te behandelen. Konijneneigenaren laten hun konijnen vaccineren en laten bijvoorbeeld het gebit van het konijn met verkeerd groeiende kiezen regelmatig slijpen zodat ze weer kunnen eten. Hoewel er nog (te) weinig konijnkundige dierenartsen zijn, ontwikkelt ook hun kennis zich flink de laatste jaren. Ziekten als snot, e. cuniculi en syfilis worden door de dierenarts behandeld waardoor konijnen steeds ouder kunnen worden.

ALS HET EINDE NADERT

Ouderdom komt met gebreken. Het ouder worden kunnen we niet tegenhouden, maar we kunnen wel voorkomen dat een konijn nodeloos lijdt. Hoe ver het baasje gaat in het verzorgen van het bejaarde konijn is heel verschillend. Voor de een zullen de kosten meespelen in het besluit om het leven te beëindigen. Een ander zal alles uit de kast trekken om nog dat laatste redmiddel te vinden. Soms lopen deze mensen verschillende dierenartsen af om hun konijn maar in leven te houden.

Konijnen zijn een meester in het verbergen van pijn en ziekte. Voor het baasje lijkt het dan alsof het konijn nog steeds best fit is, terwijl het konijn al echt lijdt. Vaak hoor je zeggen: “maar hij is nog zo blij”.

“Konijnen zijn meesters in het verbergen van pijn en ziekte.”

Als het einde nadert kan je baasjes begeleiden bij het een prettige oude dag geven aan het bejaarde konijn, soms is een luisterend oor al voldoende. Maar met wat extra tips voor het baasje kan je de laatste levensfase nog best comfortabel maken. Het konijn heeft geen besef van morgen. Het is de eigenaar die steun nodig heeft bij het accepteren van het aankomende afscheid. Als mijn klanten mij om advies vragen wat zij moeten doen bespreek ik de fases waar het konijn doorheen gaat, maar mijn advies luidt altijd dat ze voor zichzelf de grens moeten stellen en die met de dierenarts moeten bespreken. Huisdieren brengen grote vreugde in het leven en loslaten als het einde nadert geeft een enorm verdriet.

KENMERKEN

VAN EEN OUDER KONIJN

Konijnen noemen we bejaard vanaf 5 jaar. Hun lichaam en conditie laten dan de eerste signalen van ouderdom zien. Veel voorkomende klachten zijn:

- Stijvere gewrichten en minder actief worden
- Vermagering door verminderde eetlust, selectief eten of slecht gebit, of juist dikker worden
- Uitdroging
- Verminderd zicht, verstopte traanbuizen, traanogen
- Verminderd gehoor, bij hangoren vaker oorontstekingen
- Incontinentie en daardoor een gele vieze vacht of erger, urinebrand
- Blaaszand
- Pododermatitis door overgewicht of door stijvere gewrichten
- Plakpoep als gevolg van spondylose of stijve spieren en gewrichten
- Myiasis als gevolg van incontinentie en plakpoep
- Onderkoeling
- Problemen met maagdarmsstelsel als obstructie, gasvorming of darmontstekingen

HET LEVEN IN DE GROEP

Als het bejaarde en zwakker wordende konijn in een groep leeft zie je ook gedragsverandering bij de andere groepsleden. De groepsleden merken namelijk dat het oude konijn in een slechtere conditie is en hierdoor een gevaar voor de groep vormt. Het zwakkere konijn wordt weggejaagd en aangevallen. Bijvoorbeeld een incontinent konijn plast daar waar het zit. De andere groepsleden worden dan ook nat en vies. Aangezien konijnen propere dieren zijn zullen ze het bejaarde konijn daarom uit het hok jagen. Dit is natuurlijk gedrag.

Een menselijk fout is dan dat het oude konijn “voorgetrokken” wordt, door bijvoorbeeld het eerst eten te geven, meer aandacht te geven, snoepjes te voeren. Als dat gebeurt, dan wordt de hiërarchie verstoord, dit kan leiden tot ernstige escalaties in de groep. Het oude konijn kan soms flinke knauwen krijgen van zijn groep waardoor het ook verwondingen kan oplopen. Baasjes die hun oude konijn zelig vinden doen het er het beste aan het bejaarde konijn uit de groep te halen voor de tijd die hem of haar rest. Vaak worden bejaarde konijnen naar binnen gehaald omdat ze ook moeite hebben met het reguleren van de lichaamstemperatuur.

Slechte kwaliteit pels ZaZoe

Niet door de rui komen Champ

VAN HET BEJAARDE KONIJN

Het is belangrijk dat het gewicht van het konijn in de gaten wordt gehouden. Vetzucht komt regelmatig voor, al begint dat feitelijk al op jongere leeftijd omdat het konijn overvoerd wordt. Kenmerken van vetzucht zijn een te grote wam (onderkin), vet op de schouders en de ribben worden nog amper gevoeld. Logisch gevolg van dit overgewicht is dat het konijn gewrichtsproblemen krijgt. Artrose, artritis en spondylose in combinatie met overgewicht is zeer pijnlijk voor het konijn. Overgewicht draagt ook bij aan hartproblemen en zorgt er ook voor dat het bejaarde konijn meer moeite krijgt met plassen. Een konijn met overgewicht heeft ook vaker last van pododermatitis. Bij een konijn met overgewicht zal naast pijnbestrijding ook een aanpassing in het dieet gemaakt moeten worden. Tegenwoordig is er ook seniorenvoer verkrijgbaar. Dat heeft minder eiwitten en ruwe vezels. Maar het is en blijft krachtvoer, van te veel wordt het konijn te dik. Het is goed om konijnen met overgewicht meer hooi en minder krachtvoer te geven.

Bij pijnlijke gewrichten moeten er, naast het toedienen van pijnbestrijding en ontstekingsremmer, ook aanpassingen in de huisvesting van het konijn gedaan worden. Het konijn kan wellicht minder goed springen en lopen. Een gelijkvloers hok zodat

het konijn makkelijk van de slaappleats naar buiten in de ren kan lopen zal het konijn dan ook enorm waarderen. Een plasbak met een lagere rand zodat het konijn er makkelijker in kan stappen is ook belangrijk.

Als het konijn juist enorm afvalt moet het meer voer krijgen. Dat kan door meer biks te geven maar ook door aanvullende calorierijke producten als erwten- en maisvlokken. Dit bijvoer mag natuurlijk nooit ten koste gaan van het eten van de biks en het hooi. Ook luzerne helpt in de toename van het gewicht, echter dit is niet geschikt voor konijnen met blaasgruis. Het konijn kan ook bijgevoerd worden met dwangvoer op een schoteltje.

Bij het aanpassen van de voeding moet vooral op het calciumgehalte gelet worden. Het teveel aan calcium wordt uitgeplast, maar kan ook in de blaas blijven hangen bij konijnen met zwakkere blaasspiieren en daar blaasgruis of blaassteen veroorzaken. Dit brengt ons bij problemen aan de urinewegen. Bij een wit konijn is het makkelijk te zien als het urine in zijn vacht heeft. Bij donkergekleurde konijnen kan je urinewegproblemen signaleren doordat de haren in viltplekjes bij elkaar hangen. Een incontinent konijn stinkt enorm, dus de geur zal je zeker niet ontgaan.

“Urinebrand is zeer pijnlijk voor het konijn.”

Op de foto van Wieckse hieronder zie je duidelijk dat het achterwerk helemaal vergeelt en de vacht viltplekjes heeft. Dit is het eerste signaal dat het konijn urinewegproblemen heeft. Het is belangrijk dat de urine van het konijn onderzocht wordt zodat het duidelijk is of het konijn een ontsteking heeft of dat de urineanslag een andere oorzaak heeft. Afhankelijk van de oorzaak is er wel of geen behandeling mogelijk. Een konijn met urine in de vacht trekt de groene vleesvlieg aan. Het konijn loopt dan een enorm risico op myiasis.

Een ander gevolg van urine in de vacht is urinebrand. De haren werken als een spons. De natte vacht kan daarom het best weggeschoren worden zodat de urinebrand goed behandeld kan worden. Urinebrand is zeer pijnlijk voor het konijn. De urine brandt letterlijk in de huid en veroorzaakt daar schrale plekken en open wonden. Urinebrand is ook gevaarlijk voor konijnen met pododermatitis. Het konijn loopt dan het risico om de hele dag op natte sokken te lopen.

Een konijn met urinewegproblemen moet dagelijks gecontroleerd en schoongemaakt worden om het vrij van parasieten en infecties te houden. Ook het hok en de toiletbak zullen dagelijks grondig gereinigd moeten worden.

Een ander hygiëneprobleem dat we zien bij het bejaarde konijn is dat het vaker last van plakpoep heeft. Plakpoep heeft niets met diarree te maken. Dit is de blindedarmkeutel die aan de staart van het konijn blijft hangen. Normaal gesproken eet het konijn deze keutel op, noodzakelijk voor een goede gezondheid omdat het verschillende vitamines en eiwitten bevat. Als het konijn stram en stijf is kan het niet meer naar de anus buigen om zijn blindedarmkeutel op te eten. Een andere oorzaak is dat het konijn niet meer reageert op de prikkel die de hersenen afgeven om deze ontlasting op te eten. Dus ook met veel plakpoep zal het konijn geholpen moeten worden met het schoonhouden van de achterhand.

Ilse Pos van Regionaal Voorlichtingsbureau Konijnen heeft zich gespecialiseerd in welzijn en verzorging van konijnen. Zij geeft cursussen over konijnen en hun verzorging aan professionals. Meer informatie: www.rvbkonijnen.com